

ötévenként kell kiadni fogyasztásra akkora összeget, mint amennyibe a fejlesztés egyszer kerülne.

A mai helyzet nem kedvez az ilyen és ehhez hasonló javaslatoknak. Ha azonban ki akarunk kerülni a jelenlegi kedvezőtlen gazdasági helyzetből, akkor kell meghatározott stratégiánknak lennie, amely később lehetővé teszi a növekedést. Egy ilyen fejlesztéshez valószínűen külföldi érdekeltséget is lehetne találni, talán éppen osztrák részről is. Érdemes lenne ezeket a lehetőségeket tüzetesebben megvizsgálni.

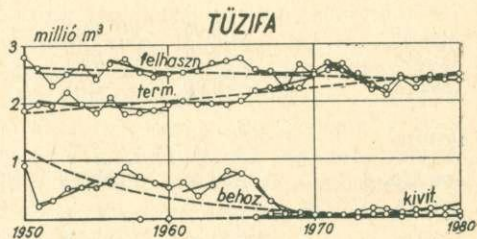
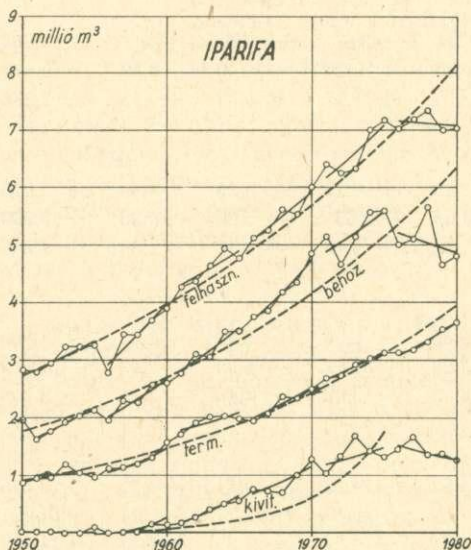
Dr. Madas András

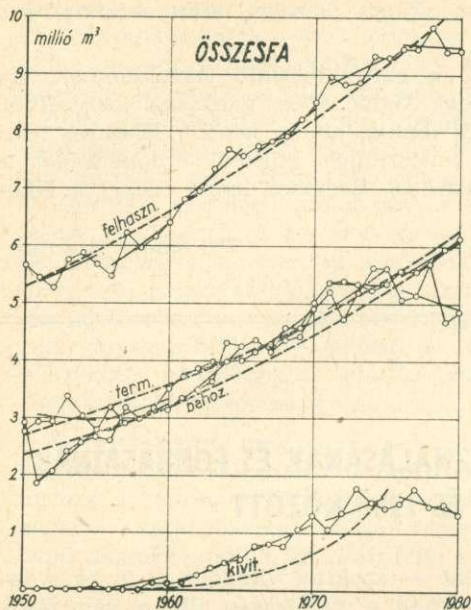
A FA ÉS A FATERMÉKEK FELHASZNÁLÁSÁNAK ÉS FORRÁSAINAK VÁLTOZÁSAI 1950 ÉS 1980 KÖZÖTT

Időszakonként — általában kétévenként — szoktuk vizsgálni a fa és a fatermékek felhasználásának és a forrásoknak a változását, ill. e változások tendenciáinak módosulását. (Az alapadatokat folyamatosan Halász Aladár bocsátotta rendelkezésünkre.)

Ez alkalommal az 1950-től 1980-ig terjedő időszak, a kezdő és a záró évvel együtt tehát 31 év adatainak alakulását vizsgáljuk, mégpedig iparifa, tűzifa és összesfa bontásban (ezen belül a hazai felhasználást, a kivitelt, a hazai termelést és a behozatalt).

Három ábránkon az alapadatokat nullkörök jelzik, az öt-ötéves exponenciális trendeket folyamatos, vastagabb vonalszakaszok ábrázolják, míg a 31 éves exponenciális trend vonalát vastagon és szaggatottan húztuk meg.

Az iparifa ábráján szembetűnő, hogy — a hazai termelés kivételével — a többbit az utolsó 4—5 évben határozott visszaesés jellemzi. Ennek sok (és általában egymással összefüggő) oka van. Pl. a behozatal igen erős csökkenése

A fa felhasználásának és forrásainak időszaki változásai

	M. e.: százalék						
Megnevezés	1951—1955	1956—1960	1961—1965	1966—1970	1971—1975	1976—1980	1950—1980
Fafelhasználás							
Iparifa	+ 4,04	+ 7,73	+ 3,33	+ 3,61	+ 3,50	—3,23	+ 3,664
Tűzifa	— 0,30	— 2,69	+ 2,61	— 0,00	— 4,86	—0,39	— 0,373
Összes	+ 2,04	+ 3,09	+ 3,07	+ 2,37	+ 1,33	—0,15	+ 2,231
Hazai fakitermelés							
Iparifa	+ 0,89	+ 8,58	+ 3,79	+ 6,28	+ 4,26	+4,39	+ 5,073
Tűzifa	— 0,85	— 0,25	+ 0,05	+2,65	— 5,36	+0,36	+ 0,999
Összes	— 0,78	+ 2,71	+ 1,82	+ 4,40	— 2,75	+2,68	+ 2,838
Fabehozatal							
Iparifa	+ 6,00	+ 7,32	+ 5,80	+ 6,58	+ 3,48	—1,67	+ 4,369
Tűzifa	+25,34	— 8,07	+13,26	—81,12	— 5,92	—7,02	—11,613
Összes	+ 9,89	— 9,91	+ 6,33	+ 3,02	+ 3,40	—1,71	+ 3,216
Fakivitel							
Iparifa	+33,24	+259,94	+34,53	+14,16	+ 5,51	—4,65	+23,575
Tűzifa	—	—	—	+31,88	+41,69	—1,94	+24,994
Összes	+33,24	+260,46	+34,53	+14,30	+ 7,39	—4,44	+24,009

magával hozza mind a felhasználás, mind a kivitel bizonyos mérvű visszaesését.

A *tűzifával* kapcsolatos trendek alakulásában nem található lényeges módosulás.

Az *összesfával* kapcsolatos tendenciákat egyre inkább a tűzifáénál jóval nagyobb mennyiségű iparifa, ill. ennek trendjei határozzák meg.

Táblázatunk öt-öt éves időszakonként, majd a teljes időszakra az exponenciális trend százalékvértékeit adja meg.

Célszerű annak megemlítése, hogy elvileg a 31 év alatt felhasznált iparifa-mennyiségnek 41,5⁰/₀-át, tűzifának 86,5⁰/₀-át, az összesfának 56,5⁰/₀-át fedeztük hazai termelésből. Ugyanezek a számok az utolsó öt évben — a visszaesések természetesen erősen közrejátszottak — sorrendben a következőképpen alakultak: 47,2⁰/₀, 102,4⁰/₀ és 61,0⁰/₀.

Dr. Sali Emil

634.0.945.31

A FAHASZNÁLATI KUTATÁS ÉS AZ OKTATÁS

DR. HERPAY IMRE

A fahasználatra igen nagy mértékben hatnak az olyan tényezők, mint a gyorsan fejlődő technika, a szükségletek, a kereslet-kínálat alakulása, a közgazdasági követelmények. Ezek közül némelyek hosszú időn keresztül nem változtak, így a kialakult gyakorlatra se volt hatásuk. Napjainkban azonban a tényezők nagy része gyorsan változik és sokszor lehetünk tanúi olyan hirtelen módosulásoknak, amelyek ellentétben vannak az előrejelzésekkel. Ilyen körülmények között a fahasználati kutatás és oktatás nincs könnyű helyzetben, mert legalább 5—6 évvel meg kellene előznie a gyakorlatot.

Fahasználati kutatás, kutatás jellegű műszaki fejlesztési tevékenység az Erdészeti Tudományos Intézetben, az EFE tanszékein és az Erdészeti és Faipari Tervező és Szervező Irodában folyik, főként a fahasználat technikájára, technológiájára, szervezési kérdéseire, a költségek alakulásának vizsgálatára, a fahasználat ökonómiájára, a gépek üzemeltetésére és üzemfenntartására terjed ki. A kutatás az erdőgazdálkodás minden szintjén hozzájárult fejlődésünkhöz.

Gyorsabb lett volna azonban a fejlődésünk, ha kellő időben, nagyobb kutatási kapacitás áll rendelkezésre. Bizonyítható, hogy idejében helyes felismerések születtek, de nem volt mód ezek gyors megvalósítására. Annak ellenére alakult így a helyzet, hogy a szervezési kutatásokkal kapcsolatos intézkedések nyomán munkaerő átcsoportosítására is sor került, de ez csak a szervezési és gazdaságtani kutatás terén növelte a kapacitást. Az egyetem tanszékein pedig az idők folyamán úgy alakult a helyzet, hogy a fatermesztési kutatásokkal foglalkozó, felsőfokú végzettségűek, kutatási segéderők száma 1,6-, illetve 2,6-szorosa a fahasználati témákkal foglalkozók számának.